

Duyuru Tarihi : 27.03.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-060

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Tarih : 24/03/2007
Sayı : B.07.1.GİB.0.06.36/3676-299-26419
Konu :

TAHSİLAT İÇ GENELGESİ
SERİ NO: 2007/2

..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan, vadesi geldiği halde ödenmemiş olan kamu alacaklarının 6183 sayılı Kanunun cebri takibata ilişkin hükümlerine göre takibi aşamalarında, mükelleflerin 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamındaki bireysel emeklilik hesaplarının da haczi yoluna gidildiği, bu durumun ise gerek bu hesapların yer aldığı emeklilik yatırım fonlarını bünyesinde bulunduran emeklilik şirketlerinin, gerekse katılımcıların mağduriyetlerine neden olduğu anlaşılmakta olup konu hakkında aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

Bireylerin aktif çalışma yaşamları sırasında güvenli bir tasarruf yapmalarını sağlamak ve bu tasarrufları yatırıma yönlendirmek suretiyle emeklilik dönemlerinde mevcut kamu sosyal güvenlik sisteminden sağlanan gelire ilave olarak ikinci bir gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla düzenlenen 4632 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde, “Fon, şirket tarafından emeklilik sözleşmesi çerçevesinde alınan ve katılımcılar adına bireysel emeklilik hesaplarında izlenen katkıların, riskin dağıtılması ve inançlı mülkiyet esaslarına göre işletilmesi amacıyla oluşturulan malvarlığıdır. Fonun tüzel kişiliği yoktur. Fon, bu Kanunda yer alan amaçlar dışında kullanılamaz...” hükmüne ve aynı Kanunun 2 nci maddesinde ise Kanunda geçen deyimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 17 nci maddesinde; “Fonun malvarlığı, şirketin bu Kanundan, 28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunundan, emeklilik sözleşmesinden, fon içtüzüğünden ve ilgili mevzuattan doğan yükümlülüklerini yerine getirmesi ve sorumluluğunu karşılaması dışında hiçbir amaçla kullanılamaz. Fon malvarlığı rehnedilemez, teminat gösterilemez, üçüncü şahıslar tarafından haczettirilemez ve iflas masasına dahil edilemez.” hükmü,

6 ncı maddesinde ise “Katılımcı, sisteme giriş tarihinden itibaren en az on yıl sistemde bulunmak koşulu ile 56 yaşını tamamladıktan sonra emekli olmaya hak kazanır. Emekliliğe hak kazanan katılımcı, bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinin bir kısmının veya tamamının defaten ödenmesini ya da yapacağı yıllık gelir sigortası sözleşmesi çerçevesinde kendisine maaş bağlanmasını talep edebilir. Şirket, katılımcının kısmen veya tamamen ödeme talebini, katılımcının emeklilik sözleşmesi gereği hak sahibi olduğu tarihten itibaren yedi iş günü içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür. Katılımcının bu madde kapsamında birikimlerin ödenmesini talep etmesi veya başka bir şirket veya hayat sigorta şirketi ile yıllık gelir sigortası sözleşmesi yapması halinde, hesabındaki birikimler herhangi bir kesinti yapılmadan yazılı bildirimden itibaren en geç yedi iş günü içerisinde kendisine ödenir veya ilgili şirkete aktarılır.

Emeklilik sözleşmesi içerisinde, katılımcının vefat etmesi halinde lehdarı, sürekli iş göremezlik durumunun ortaya çıkması halinde ise katılımcı, bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerin kendisine ödenmesini talep edebilir. Katılımcının emekliliğe hak kazanmadan sistemden ayrılma talebinde bulunması halinde ise, bireysel emeklilik hesabındaki birikimler emeklilik sözleşmesi hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir.

Şirket, bu maddede öngörülen aktarma ve ödeme yükümlülüklerini yedi iş günü içerisinde yerine getirmemezse, yedinci iş gününün sonunda ihtar gerek kalmaksızın kendiliğinden mütemerrit hale gelir. Bu halde uygulanacak aylık temerrüt faizi, katılımcının dahil olduğu fonun son aylık getirisinin iki katından aşağı olamaz.

Emeklilik sözleşmesi veya yıllık gelir sigortası sözleşmesi hükümlerine göre, hak sahiplerine ödenmesi gereken tutar, ödemeyi gerektiren tarihten itibaren on yıl içinde hak sahipleri tarafından aranmamış ise, onuncu yılı takip eden yılbaşından itibaren altı ay içerisinde hak sahiplerinin adı, soyadı ve hak kazandıkları para miktarını gösterir şekilde tanzim edilecek bir cetvel ile Müsteşarlık emrine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına aktarılır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılan bu paralar iki yıl içinde sahipleri tarafından aranmadığı takdirde Hazineye gelir kaydedilir.” hükmü bulunmaktadır.

Öte yandan 3986 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle değişik 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun 70 inci maddesinin 1 inci bendi ile, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere Devlet malları ile özel kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği hükmü getirilmiştir.

4632 sayılı Kanun uyarınca katılımcıların sisteme yapacakları katkı payı ödemeleri, emeklilik yatırım fonlarında değerlendirilerek, bireysel emeklilik hesaplarında saklanmakta, bu şekilde emeklilik yatırım fonlarının büyümesiyle katılımcıya geleceğini garanti altına alma güvencesi verilmektedir.

Anılan Kanunun 2 nci maddesinde “yatırım fonu” ve “bireysel emeklilik” hesabı tanımları farklı yapılmış ise de yatırım fon hesapları emeklilik sözleşmesi gereğince ayrılan katkı payları ile oluşturulduğundan ve Kanunun 15 inci maddesi uyarınca fon, katkılarının işletilmesi amacıyla oluşturulan malvarlığı olduğundan, katılımcılar tarafından ödenen katkılarının ve dolayısıyla bu katkılarının izlendiği bireysel emeklilik hesaplarının fonu/fon malvarlığını oluşturduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Söz konusu Kanunun 17 nci maddesinde Fonun malvarlığının haczedilemeyeceği hüküm altına alındığından ve bireysel emeklilik hesaplarının fonun malvarlığı içerisinde yer aldığı hususu açık bulunduğundan bireysel emeklilik hesaplarının haczedilememesi icap etmektedir.

Bununla birlikte, 4632 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtildiği üzere, katılımcıların emeklilik sisteminden ayrılması veya emekli olmaya hak kazanması halinde söz konusu alacağı talep hakları doğacaktır.

Bu şekilde katılımcıların bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinin bir kısmının veya tamamının defaten ödenmesini talep ederek emeklilik sisteminden ayrılması durumunda alacağının amme alacağına yetecek kadar kısmının, emekli olmaya hak kazanması durumunda ise emekli aylığının 6183 sayılı Kanunun 71 inci maddesi hükmü de dikkate alınmak suretiyle anılan Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca tebliğ edilecek haciz bildirisi ile haczi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna ifasını rica ederim.